

“

Ik doe mijn arm in een mitella, om schrijven te voorkomen.

MONIQUE 64 JAAR

Foto Henri Verhoef

Laaggeletterdheid blijkt vaak samen te gaan met beperkte gezondheidsvaardigheden. Met andere woorden, laaggeletterden snappen minder goed hoe ze gezond kunnen blijven. Er is informatie genoeg over dat onderwerp, maar die bereikt hen nauwelijks. Iemand die wil stoppen met roken, weet dan niet goed hoe hij dat kan aanpakken. Hij durft geen hulp te vragen, de zorgverlener heeft het niet in de gaten en de dokter heeft maximaal 10 minuten tijd.

Huisartsenpraktijk Noorderpark in Assen is onderdeel van een gezondheidscentrum. Er is veel samenwerking onderling. De praktijk is sinds 2017 actief bezig met laaggeletterdheid.

TRAINING, HERKENNING EN BESPREEKBAAR MAKEN

“We zijn allerlei trainingen gaan volgen,” vertelt praktijkmanager Marijke Blommendaal. “Bijvoorbeeld om bepaalde signalen te herkennen. Sommige mensen compenseren hun laaggeletterdheid verbaal, anderen doen alles om

het te verbergen. Zo hadden wij hadden we een client, Monique (64), die altijd haar arm in een mitella had om niet te hoeven schrijven.” Er is veel schaamte over laaggeletterdheid. Toch is het ontzettend belangrijk om het bespreekbaar te maken. Wat de medewerkers van de huisartsenpraktijk veel doen, is het probleem normaliseren. “Dan zeggen we: ‘We merken dat veel mensen moeite hebben met het lezen van deze tekst. Geldt dat ook voor u?’ En dan zie je vaak een enorme opluchting. Want dan zijn ze niet de enigen die er last van hebben. Het probleem ligt op tafel en de drempel om hulp te vragen is weg.” Vóór corona hield het Taalhuis elke maand spreekuur in de praktijk in Assen, op een goed zichtbare plek. De een stapt er zelf op af, de ander hoort van haar buurvrouw dat ze er misschien iets aan kan hebben.

Laaggeletterdheid gaat ook over digitale en rekenvaardigheden. Zo was er een bloemist die het prima voor elkaar had, totdat de wereld steeds digitaler werd. Mailen, online bestellen... hij kon er niet mee uit de voeten. En voorlezen was ook al een probleem. Zijn kinderen verbeterden hem steeds vaker. “Je moet wel lezen wat er staat, pap,” zeiden ze.

ACCEPTATIE OF ONTWIKKELING?

En als de drempel weg is? Dan is de situatie soms gewoon een feit. De laaggeletterde denkt niet dat hij nog iets kan leren. Dan nog is het prettig dat zorgverleners er rekening mee kunnen houden. Maar vaak kun je bespreken wat ze zouden willen leren. En dan blijkt dat ze dol zijn op koken en graag een recept willen kunnen volgen. Of dat ze niet met de trein durven te reizen, omdat ze de borden niet snappen. En dat ze dat graag zouden leren. Dan komt een vrijwilliger van het Taalhuis in beeld. Die biedt huisbezoek, klasjes of cursussen. Als mensen ervoor gaan en zich ontwikkelen, neemt hun zelfvertrouwen toe, is er meer plezier en verdwijnt de schaamte. De bloemist is naar cursus gegaan en gaat met sprongen vooruit!

Bijna elke zorgprofessional krijgt te maken met mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. Wil jij weten hoe jij dit tijdig kunt signaleren? En hoe jij hiermee om kunt gaan? Ga dan voor meer informatie naar www.hannn.eu

Marijke Blommendaal
Manager huisartsenpraktijk
Noorderpark

Ik ben werkzaam binnen een centrum voor multidisciplinaire eerstelijnszorg met ruim tienduizend patiënten.

Mijn motto is een compleet aanbod aan toegankelijke zorg te bieden voor alle bezoekers van ons centrum.